

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petitvra (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvra 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pismo iz Srbije,

(Izvirno poročilo.)

Velika povodenj. — Trgovinske pogodbe. — Novi trgi. — Slavnosti.

Belgrad, 22. aprila.

Letos preti prebivalstvu velika škoda. Velike povodnji utegnejo uničiti setve, škoda se že sedaj čeni na mnogo milijonov. Deževalo je tedne in tedne po celi Srbiji. Vsled deževja so narasle vse reke ter preplavile obširne planjave. Mnogo vasi je bilo popolnoma pod vodo, utonilo je mnogo ljudi in živine. Da ni bila škoda še večja, je zasluga vojaštva, ki je požrtvovalno reševalo ljudi in metje. Najbolj je narasla in napravila največ škode reka Morava, ki je meter visoko preplavila in poškodovala železnično progo ter odnesla mnogo mostov. Cel teden je bil ustavljen promet med Nišem in Ristovcem na turški meji. Pred dnevi je začela voda upadati, reke se vračajo v svoje struge. Zadnja dva dni pa je zopet deževalo in reke so zopet izstopile. Ker sneg ni še skopel na gorah, je še vedno nevarnost nove povodnji. Narasli sta tudi Donava in Sava. Pri Rači je Sava štiri metre nad normalom, v Belgradu je poplavila nekaj ulic, iz katerih so se morali izseliti ljudje. Vasi nasproti Belgradu na ogrski strani so pod vodo. Ob celi srbski meji je na Donavi ustavljen promet, ker se ladje ne morejo ustavljati ob bregu. Vsled hude zime in povodnji so uničene vse zgodnje setve; polje je še pod vodo, zato ne morejo iznova sejati. Vlada je odredila, da se ljudstvu dele hrana in semena iz državnih in občinskih sredstev in da se davki ne izterjujejo eksekutivnim potom. Vlada razpošila semena po vseh poplavljenih krajih brezplačno.

Kakor sem vam že brzojavil, prično se v kratkem nova trgovinska pogajanja med Avstrijo in Srbijo. Upanje je, da se posreči pogodba povoljna za obe strani. Srbija pa je sklenila že pogodbe za eno leto z Nemčijo, Italijo, Francosko, Anglijo, Švico, Turčijo, Rusijo, Rumunijo in Črno goro. Sedaj se vrše dogovori s Švedsko. Za Srbijo sta najvažnejši pogodbi z Nemčijo in Italijo. Posebno pa je srbske vladne kroge razveselilo zagotovilo avstrijskega poslanika, da hoče Avstro-Ogrska nadaljevati pretrgana pogajanja. S tem je dunajska vlada jako podprla ugled sedanje radikalne vlade, ker je bila že izgubljena zadnja nada, da se prično novi dogovori. Tukaj sodijo, da je odjelen avstrijski minister Aerenthal, ker je Nemčija podaljšala pogodbo s Srbijo.

Zadnji čas je Italija postala najboljši trg za srbsko živino. Zadnje dni je imela srbska živina boljšo ceno v Rimu in Napolju, kakor preje v Pešti. Mnogo mesa pa se izvažja v

Nemčijo, Belgijo, Francijo in njene kolonije, Švico in Anglijo.

Da se povzdigne poljedelstvo, je poljedelsko društvo razpisalo več nagrad za naprednejše delo. V mnogih krajih orjejo še z lesenimi plugi ter kose travo s srpi.

Ob pravoslavnih Binkošti, 23. junija, se pripravljajo v Srbiji tri velike slavnosti: 500-letnica carskih samostanov v Rovnici in Belgradu, 25-letnica »srbskega novinarskega združenja« in »Sokola«. Na sokolsko slavnost so povabljeni vsi slovanski »Sokoli«. Dne 23. junija dopoldne se zbere vsa sokolska društva pred spomenikom kneza Mihaela ter odkorakajo v katedralo. Popoldne sokolski kongres, zvečer koncert. Dne 24. junija dopoldne bode položen temeljni kamen »Sokolskemu domu«, popoldne sokolske vaje in tekme. Dne 25. junija izlet v Topčider, samostan Rakovico in Kijevo, popoldne veselica v Košutnjaku poleg Topčidera, na večer koncert.

Naj še pripomnim, da je najboljši srbski pripovednik Komarčić napisal nov roman iz bosanskega življenja z naslovom: »Mučenici za slobodu«. Pisatelj je potoval po Bosni in Hercegovini, da prouči razmere. Pesnik Drag. Iljić je napisal novo dramo »Zmaj od Bosne«, v kateri je glavni junak beg Gradašević. Mladi pisatelj Kočić je napisal novo pripovedko »Cvik i durut«; predmet je iz bosanskega življenja. Vladika Nikanor v Nišu je napisal večje delo »Dubrovnik u prošlosti i sadašnjosti«.

CESAR V PRAGI.

Cesar kaže v Pragi res zanimanje za vse kulturne potrebe, posebno je to pokazal pri obisku v poljedelskem svetu. Bilo je prvič, da je vladar obiskal poljedelski svet v njegovih prostorih. Zanimiv je bil govor, s katerim je pozdravil načelnik češkega oddelka posl. Prašek cesarja kot — kmeta: »Mi češki poljedelci s ponosom vidimo v Vašem Veličanstvu prvega gospodarja, katerega razsežno posestvo se v delokrogu naše korporacije je močna vez, ki veže češko poljedelstvo k Vaš. Vel. A kakor z radostjo vidimo v V. V. prvega člana in diko svojega stanu, čutimo tudi hvaležno, da je V. Vel. vedno z največjim razumom in z najprirednejšo dobrohotnostjo skrbelo za gospodarski in kulturni napredek kmečkega stanu in da podpira agrarne reforme.

MAJSKO POVIŠANJE V NAŠI ARMADI.

Dunaj, 25. aprila. Pri majskem avanzmaju bo povišanih 39 polkovnikov v generalne majorje, 81 podpolkovnikov v polkovnike, 95 majorjev v podpolkovnike; pri pehoti 108 stotnikov prvega razreda v majorje, 152 stotnikov drugega razreda bo povišanih v prvi razred, 158 nadporočnikov v stotnike in 145

poročnikov v nadporočnike. — V mornarici je postal linijski ladjini kapitan Herman Pleskott kontreadmiral, fregatni kapitani von Höhnell, von Kirchmayr, grof von Wellenburg Kosarek in von Chmelariz so postali linijski ladjini kapitani, korvetni kapitani Lius, von Winterhalder, Kesslitz, Kailer, Janitti, Wil-lenik, Hansa in Wawel so postali fregatni kapitani, linijski ladjini poročniki Lengnick, Marchetti, Schubert, Drexel, Töpler, Vest, Daublebsky, Renner, Linzer, Gerlach, Rossi-Sabatini, Grassberger in Kittel so postali korvetni kapitani; 25 linijskih ladjinih poročnikov drugega razreda je povišanih v prvi razred, 31 linijskih ladjinih praporščakov je povišanih v linijske poročnike drugega razreda, 18 kadetov je povišanih v praporščake. Mornariški kurat prvega razreda Janez Kuralt je postal župnik, mornariška kurata drugega razreda Karol Kokolj in Janez Korsič sta povišana v prvi razred.

AVSTRO-OGRSKA.

Državni zbor.

Brno, 25. aprila. »Tagesbote aus Mähren und Schlesien« poroča, da bo državni zbor sklican 18. junija.

Cesar v Pragi.

Praga, 25. aprila. Cesar se odpelje, v slučaju, da se dosedanj načrt ne izpremeni, iz Prage v ponedeljek ob pol osmih jutraj. — Včeraj je bilo cesarju pri njegovem obhodu po mestu izročenih 15 prošenj.

Nemško uradništvo.

Praga, 25. aprila. Nemški minister Prade je danes tukaj sprejel odposlanstvo društva nemških državnih uradnikov na Češkem. Tekom enodnevnega posvetovanja je odposlanstvo ministra poučilo o razmerah nemškega uradništva. Minister je dejal, da je pomanjkanje nemških uradnikov najbolj vzrok pomanjkanje uradniškega naraščaja.

Reforma pravnih študij.

Praga, 25. aprila. Naučni minister Marchet je sprejel odposlanstvo nemških dijakov-pravnikov, ki so ga prišli prositi, naj zopet uveljavi svojčas odpravljen naredbo, da se sme napraviti en rigoroz do dosega juridiškega doktorata že po osmem semestru.

Nagodbena pogajanja.

Budimpešta, 25. aprila. Avstrijski ministri dospejo v Budimpešto 3. maja, da nadaljujejo nagodbena pogajanja.

Ogri proti Derschatti.

Budimpešta, 25. aprila. O govoru železniškega ministra Derschatte smo včeraj poročali. Povedal ni gotovo nič nepravilnega ali odijoznega. Dejal je: Poštena nagodba ali pa nobena! Proti ljudski volji nagodbe ne bomo naredili. Mažarski listi so pa vsled tega neznansko razburjeni. »Budap. Hirlap« piše, da iz govora Derschatte zveni sovraštvo do

Ogrske. Moral bi se zgoditi pravi čudež, ako bi se posrečila povoljna nagodba s takimi avstrijskimi ministri. Zelo neumno bojovito piše »Egyertetes«. Pravi, da govor Derschatte pomeni grožnjo s carinsko vojsko, katere se pa Ogrska ne vstraši. V slučaju gospodarskega boja Avstrija svoje industrijske šare, katero je dozdaj lahko prodajala na Ogrsko, nikamor razpečati ne bo mogla. Glasilo ljudske stranke »Alkotmany« piše, da avstrijska vlada hujska ljudstvo, namesto da bi ga mirila. Sicer je Derschattov govor le agitacijsko sredstvo za doseg glasov pri volitvah. — Za tako razburjenje dr. Derschatta v resnici ni dal prav nobenega povoda.

Trgovinski minister v Trstu.

Trst, 25. aprila. Predvčerajšnjim in včeraj so se vršile pod predsedstvom trgovinskega ministra dr. Fofta posvetovanja, v katerih so se udeleženci bavili izključno s tehničnimi in finančnimi vprašanji glede na nove pristaniške zgradbe. — Dr. Foft si je ogledal pomorsko opazovalnico, poštno ravnateljsvo, kuratorij za pospeševanje obrti, trgovinsko zbornico in borzo. 25. t. m. ob 3. popoldne se je odpeljal s »Pellagoso« v Tržič (Monfalcone). Tu si je ogledal novo paroplovbeno-kanalske zgradbe. Minister se bo na to odpeljal v Pulj, kjer si bo ogledal ozemlje okoli Medulina in se posvetoval z merodajnimi osebami o načrtu zgraditi tu novo pomorsko pristanišče. — Dobro informirani krogi trdijo, da se je opustila namera zvezati Dalmacijo z Istro preko otokov z železnico, ker bi bili stroški preogromni in bi tudi viharji v Kvarneru promet ovirali.

Vojaške zadeve.

Dunaj, 25. aprila. Poveljnik III. armadnega zbora, general Succovaty je vpo-kojen; cesar ga je ob tej priliki povzdignil v baronski stan, na njegovo mesto pride feldmaršallajtnant Patjorek.

General Succovaty je vstopil l. 1850 v vojaško akademijo v dunajskem Novem mestu; leta 1859 se je udeležil vojske z Italijo kot poročnik v fronti; komaj 25 let star, je postal že stotnik v generalnem kvartirmeister-skem Stabu, l. 1866 je bil v vojski odklovan. Tedaj je služil v južni armadi. Potem je šel k deželni brambji in tam postal, 46 let star, brigadir. 1889 je moral prevzeti poveljstvo dunajsko-novomeške akademije, 1890 je postal divizionar v Brnu, 1891 pa feldmaršallajtnant. L. 1897 je bil prestavljen v Gradec kot poveljnik III. armadnega zbora, 1898 je postal feld-cajmojster. Za časa demonstracije proti Badenijevim jezikovnim naredbam v Gradcu je časopisje in javnost Succovatyja zelo napadala, ker je zelo strogo nastopil proti rezervnim častnikom, ki so se udeležili demonstracij. 10 let je Succovaty z veliko strogostjo, a vendar pravično, včasih tudi pedantično, poveljeval 3. armadni zbor: sedaj ga mora od-

LISTEK.

Pokropit je šel.

Spisal Ivan Baloh.

Fran Sila je bil davčni praktikant. Od jutra do večera teklo mu je pero v pisarni vedno enakomerno, nič ni bilo težavnega v njegovem stanu. Ali Sila, četudi je sedel pri lepi mizi v zračni, pozimi zelo topli sobi, ni bil nič kaj zadovoljen v svoji službi. Pisal in »uradovaj« je namreč zastoj. In preteklo je že pol-drugo leto, ko mu iz državne blagajne niso še izplačali vinaria.

V boljših časih pa Franc Sila ni bil namenjen za davčnega praktikanta. Njegov oče ni bil sicer reven, pa tudi ne premožen mož. Kot vpokojen orožnik je dobil službo kot nižji davkarski uradnik in živel prav srečno s svojo ženo in edino hčerko. Nič čudnega ni, če je tudi svojega sina odmenil za uradniški stan. A žena njegova, ki je bila zelo verna, je pa hotela, da bi bil Francelj gospod. Pa ta blaga želja se ji ni izpolnila. Francelja je namreč zelo preganjala usoda. Prišel je srečno do pete šole, a naprej ni mogel. Celo to mu je oče dovolil, da sme peto šolo še enkrat ponavljati, po vključitvi ni šlo. Francelj in matematika se namreč nista mogla. Pravzaprav on matematike ni sovražil, toda tisti profesor, ki je matematiko predaval, je Silo kruto preganjal. Posebno mu to ni bilo všeč, da je Sila vedno kaj čakal po zvezkih, da ni bil zbran

pri tako lepem predmetu, kot je matematika. Sila je bil namreč pesnik; kaj čuda, če mu je duh njegov tako rad ušel od suhoparnih številk tje gori v sinje višave nebeske poezije. Tega pa profesor matematike ni mogel videti, zato je Sila dobil v zapisniku dvojko za dvojko in končno dvojko tudi v izpričevalu. Neštokrat mu je profesor raztrgal tiste popisane papirčke, a pesnika Sila to ni pobolišalo. Imel je dvojko tudi v izpričevalu drugega leta. Kakor v zasmeh mu je pa še eno navrgel profesor grščine. Da on, tak častilec grškega pesnika Homera, celo grščine ne zna, to je bil zanj silen udarec. Stori se mu je vnebovpijčja krivica, tako je pisal domu. Kaj sedaj? Da bi ponavljal vdrugič, to ne gre. Da bi šel kam drugam, tudi ne. Oče njegov se je uprl in dejal, da za Francelja ne da vinarja več. Mati je prosila in prosila, pa vse ni nič pomagalo. Sila je pustil šolo in šel v pisarno nekakega odvetnika za mesečnih trideset goldinarjev. Prav prijetno se mu je godilo. Imel je denar, četudi ne veliko, pa živel je svobodno in skoro pozabil na dom.

Tako sta pretekli dve leti.

Ko je prišel o velikonočnih počitnicah za par dni domov, ga je oče trdo prijel, da tako naprej ne more iti, da njegova služba nima nobene bodočnosti, da je lahko vsak dan brez kruha, če ga odvetnik odslovi itd. To pa Sila ni bilo nič kaj prijetno. Zatekel se je k svoji materi. Ona mu je razkrila, kak načrt ima oče za Francelja. Dal ga bo v davkarijo za praktikanta. Četudi bo kake dve leti brez plačila, pa ta doba bo hitro potekla in potem bo vsaj enkrat nekaj, tako pa ne bo

nič. Za hrano in stanovanje bo pa ta čas oče skrbel. Pa to Francelinu ni bilo prav všeč. Kar naravnost je povedal svojemu očetu, da ga to ne veseli in da ne bo šel.

Stari Sila pa ni poznal nobene šale. Pisal je odvetniku, da svojega sina več ne da v pisarno. S tem je bil vsak upor Francelinov zatrt in on prisiljen, da se je udal volji svojega očeta. Po protekilih in prošnjah svojega očeta je Francelj res dobil službo davčnega praktikanta. Oče mu je preskrbel hrano in stanovanje za mesečnih 17 goldinarjev. Ker pa je bil Francelj popreje navajen boljšega življenja, je očeta iskreno prosil, naj mu vsaj nekaj na mesec navrže. Uslišan je bil; a zažugalo se mu je, dase mu tudi to odtegne, če ne bo priden.

Francelj je šel od doma otožen, ker je vedel, da se začne zdaj zanj trnjeva pot življenja. Upal je trdno, da mu mati, ki ga je še vedno ljubila, vendar pošlje včasih kaj na ti-hem brez vednosti očeta. Sila je prišel v trg, pisal v davkarijo in začel zopet pravo dijaško življenje. Cele tri goldinarje mu je oče pošiljal kot nameček za cel mesec. Kako naj Francelj izhaja s tremi goldinarii celih trideset dni! Pa moral se je udati v svojo usodo. Tolažil se je pa s tem, da ga boginja petja ne zapusti, da bo v poeziji našel utehe v življenja bridkih dnevih in da mu morda celo včasih materialno odpomore. Odkar je bil Sila v davkariji, ni bil več Francelj, ampak — Radoslav. Že v višji gimnaziji se je večkrat podpisal kot Radoslav, a sošolci so se mu posmechovali in nekateri celo trdili, da zanj to sploh ni pravo ime. Sila pa ni hotel biti Fran-

celj; to ime mu je bilo tudi preveč kmečko, prozajično. Radoslav pa je bilo tudi njegovo pisateljsko ime.

Mimulo je Radoslavu že par mesecev v davkariji, zdela se mu je, da se bo sčasoma že privadil. Vse bi še bilo, ko bi le bilo več denarja. Res, da mu je tudi mati poslala na ti-hem par kron, pa to se je hitro izgubilo. Poskusil je svojo srečo s pisateljevanjem. Poslal je nekaj pesmi v znan mladinski list. Ponosen je bil na to. Sklenil je, da pesnikovanja ne pu-sti, zlasti ker mu to morda olajša boj za so-cialni obstanek. Radoslav je pisal uredništvu dotičnega mladinskega lista, da bo še rad so-deloval pri listu, poslal zopet nekaj pesmi ter prosil za honorar. Nič ni dobil odgovora. Pi-sal je še enkrat, dvakrat, odgovora in nagra-de pa le ni bilo. In Radoslav se je zaklel, da ne bo zastoj podpiral s svojimi proizvo-dislo-venskega slovstva. Sklenil je, da bode pesnil le zase.

Tedaj se je v življenju Radoslavovem zgodilo nekaj izvanrednega.

Nekega lepega dne ga je privedla pot ka-ke četrte ure daleč proč od trga v kmečko vas. Tam ob cesti je stala lepa gostilna, in Rado-slav je stopil notri. V gostilni sta stregli dve gospici, najbrže sestrji, tako je sodil po zuna-njem Radoslav. Prišla je tudi gospodinja, ki je še dokaj prijazno pozdravila gosta. Rado-slav je nekaj časa pisal verze v svoj zapi-snik, potem se je pa začel pogovarjati z do-mačimi. Zvedel je to in ono. Zvedel je, da je starejši ime Justina, mlajši pa Pavla, zvedel je tudi, da so sami pri hiši, da je gospodar že

dati drugemu. Sicer je Succovaty dosegel že lepo starost 69 let, toda vsem je bilo znano, da je želel ostati na svojem mestu vsaj do 1908, da bi bil obhajal svoj petdesetletni službeni jubilej še kot aktivni častnik. Dobro poučeni vojaški krogi pravijo, da je Succovatyja vpokojenje precej potrojilo. Bil je pošten, odkritosrčen in pravičen človek.

Novi poveljnik, Oskar Patjorek, je bil rojen v Pliberku na Koroškem leta 1853. Generalmajor je postal leta 1896. L. 1902 je postal namestnik šefa generalnega štaba.

Ogrska.

Dunaj, 25. apr. Cesar bo sprejel po svojem povratku iz Prage ogrskega ministrskega predsednika Weckerla, ki mu bo poročal o položaju na Ogrskem.

Budimpešta, 25. aprila. Zbornica je sprejela novi šolski zakon v drugem branju.

Budimpešta, 25. aprila. Dr. Weckerle je odposlanstvu agrarnih soc. iz hajduškega komiteta dejal, da bo sedanja ogrska vlada brezpogojno izvedla splošno vol. pravico.

LIBERALNI UČNI MINISTER — LIBERALCEM NEVŠEČEN.

Učni minister Marchet kandidira in je govoril na volivnem shodu. Govoril je o raznih svareh, samo o svoji stroki, o šolstvu, je molčal. Liberalni listi so jako pobiti zaradi tega, ker so pričakovali od dr. Marcheta, da se bo izjavil za svobodno šolo. Dr. Marchet pa misli, da je najbolje o takih stvareh zdej molčati.

NEMČIJA.

Poljska debata.

Berolin, 25. aprila. Pri poljski debati v pruskem deželnem zboru, o kateri smo večeraj poročali na uvodnem mestu, se je, kakor priznavajo nemški listi sami, izkazala popolna brezvspešnost ponemčevalne naseljevalne politike. Pri koncu debate se je oglašil sivolasi, tudi od Nemcev visoko spoštovani dr. pl. Jazdzewski, ki ima za seboj že več kot tridesetletno dobo parlamentarnega delovanja. Jazdzewski je sijajno ovrgel trditve poljedelskega ministra in dokazal, da se je proti Poljakom že za časa kulturnega boja kruto postopalo in ne šele po letu 1885. Prusi se ne smejo pritoževati nad poljskim bojkotom, dokler obstoji največja bojkotna družba, naseljevalna komisija, ki je čisto protipostavna. Poljaki se bodo borili tako dolgo, da se bo vlada uklonila.

«Freisinnige Zeitung».

Berolin, 25. aprila. Kakor znano, so toplot s katoliškim centrom in Poljaki vred tudi svobodomislici (mladi liberalci) glasovali proti proračunu naseljevalne komisije v pruskem deželnem zboru. Njihovo glasilo, «Freisinnige Zeitung» pri tej priliki jako temeljito piše o poznanskem vprašanju. Ponemčevalna politika ne bo imela nobenih uspehov, ker je velikopoljsko gibanje zelo naraslo. Ena sama zasebna poljska banka vspešno konkurira s celim državnim naseljevalnim aparatom. Cene zemljišč so tako zelo visoke, da je zasebna nemška kolonizacija že čisto ponehala in zamore edino le država z veliko izgubo gnati naprej svojo zemljiško politiko. Poljaki pri tem bogatijo, predvsem srednji stanovi. Končno pa tudi osiromašenih Poljakov ne bo moč pomesti. Rusi so baltske Nemce s koli pobijali, Estom in Letom vzeli zadnjo skrajico kruha, Rusov pa iz njih niso mogli napraviti.

Vojaški proračun.

Berolin, 25. aprila. V državnem zboru se vojni minister von Einem neutrudno prepira s socialnimi demokrati. Očita jim, da izkušajo vojakom zagreniti celo službeno dobo. Noske mu odgovarja. Socialni demokrati nočejo odpraviti armade, hočejo pa, da bodi armada res ljudska. Vojake trpinčijo, zlasti na Saksonskem. O obravnavah vojaških sodišč se niti poročati ne more. Pogubno je vedno naraščajoče oboroževanje. Von Einem

mu zopet odgovarja. Vlada zasleduje miro-ljubno politiko, zato pa mora biti tudi dobro oborožena. Si vis pacem, para bellum. Socialnim demokratom razburjeno očita, da hočejo rušiti vojaško disciplino. Cel svet jih bo za to zaničeval. (Socialni demokrati žvižgajo.)

RUSIJA.

Preobrat.

Dunaj, 25. aprila. Iz Peterburga poročajo, da se bo ministristvo Stolypinovo preosnovalo v liberalnem smislu.

Poljaki.

Peterburg, 25. aprila. Značilno za položaj je, da tisti listi, ki se zavzemajo za pozitivno delovanje dume v sporazumu z ministristvom, zadnji čas posebno ostro pišejo proti polskemu kolu v dumi. Nabolj zamerijo Poljakom, ker je pri agrarni debati poslanec Dinowski izjavil, ne pa gosudarstvena agrarno vprašanje rešiti zgolj avtonomni poljski deželni zbor, ne pa gosudarstvena duma.

Cerkvena politika.

Peterburg, 25. aprila. V ministristvu za notranje zadeve so izdelali tretji cerkveno-politiški reformni zakon. Zakon urejuje bogočastna dejanja v cerkvi in na prostem. Bogoslužje v cerkvah se prepove zgolj »državi nevarnim« sektam. Procesije morajo nepravoslavni naznaniti policijski oblasti, za jugozahodne gubernije pa se izdajo izjemne določbe, »ker se tam posebno močno širi katoliška propaganda«. — Vlada je dovolila, da se smejo po Rusiji nabirati darila za papeža ob priliki njegovega petdesetletnega jubileja; pošiljaljo pa se darovi le potom ministristva za notranje zadeve.

Trpinčenje kaznjencev.

Peterburg, 25. aprila. Poslanec Pergament je v dumi predložil odsekovo poročilo, ki natančno navaja številne slučaje živinskega trpinčenja kaznjencev od strani policije. Poročilo je zato velike vrednosti, ker je tajnik pravosodnega ministra, Makarov, priznal, da so podatki v poročilu bistveno resnični. Najhujše stvari so se dogajale v Rigi, kjer je trpinčenje odobral sam generalni gubernator. Neki policijski komisar je tako dolgo obdeloval nekega političnega zločinca z nogami, da mu je polomil vsa rebra in so kaznjence, ki se je še nekoliko vlačil okoli, ne da bi mogel kaj zavžiti, morali ustreliti. Zenske so mučili na ta način, da so jim populili nohte z prstov, zruvali lase in zlomili kosti na rokah in nogah. Nekemu kaznjencu so položili na prsi težko desko, na kateri sta se dva policaja tako dolgo gugala, dokler nista zlomila kaznjencu hrbtenice. Nato so ga ustrelili. Zopet druge so tepli z železnimi drogi, v rane pa natresli soli.

Duma.

Peterburg, 25. aprila. Duma nadaljuje agrarno debato. Več kmečkih poslancev napada veleposestnike, slika glad, ki divja po gubernijah in preti, da se bodo kmetje sami polastili vse zemlje in jo razdelili med seboj. Nato so socialisti in delavska stranka združeni glasovali proti kadetom in desnici glede na interpelacijo o dogodku pri Češerjevi tovarni v Peterburgu, kjer je policija razgnala 400 delavcev, ki so pred tovarno mirno čakali, kaj jim vodstvo odgovori na njihove zahteve. Policija je 100 delavcev lahko, 30 pa težko ranila. Interpelacija je bila sprejeta, kar znači zmago skrajne levice proti kadetom in desnici.

ŠPANSKA.

Volitve za parlament.

Madrid, 25. aprila. Dozdej je izid volitev za parlament sledeči: 256 katoliških konzervativcev, 61 liberalcev, 8 demokratov, 32 republikanov, 17 katalinistov, 16 karlistov, 2 integrista, 4 neodvisniki, 2 karlistovska katoličana.

OSREDNJA AMERIKA.

New York, 25. aprila. Med honduraško in nikaraško državo v osredni Ameriki je napravila mir republika San Salvadorska, ki je

sestavila za obedve državi častne mirovne pogoje. Nikaragua je s pogoji zadovoljna in njeni zastopniki so mirovni načrt že podpisali.

NEMŠKE AFRIŠKE KOLONIJE.

Potsdam, 25. aprila. Bivši guverner nemških afriških kolonij Puttkamer je bil od sodišča obsojen na 1000 mark denarne globe. Puttkamer je bil obtožen zaradi velikih upravnih »neredov«. Pospeševal je v afriških kolonijah mnogoženstvo, trpinčenje domačinov itd.

Volivni boj.

(Volivni shod na Rovt pri Logatcu) se je vršil večeraj dopoldne na »Pošti« ob navzočnosti nad 150 volivcev. Kand. Gostinčar je v poldrugournem govoru razvil program S. L. S. in pojasnil nazore drugih strank. Zborovalci so pazno sledili in z živahnim odobravanjem sprejeli govor. Nato je g. Kunc stavil na kandidata več vprašanj, tikajočih se kmetijskega gospodarstva, posebno o ceneji dobavi umetna gnojila, na kar mu je dal Gostinčar skrbelo, da bi se doma ustanovila tovarna za umetna gnojila. Na kar mu je dal Gostinčar dovoljen odgovor. Nato so zborovalci z živio-klici sklenili kandidaturu in predsednik je zaključil dve uri trajajoč shod. Tudi to zborovanje je bil dokaz politične zavesti našega ljudstva. S. L. S. zmogovito napreduje in bo sijajno porazila svoje nasprotnike. Liberalci bodo 14. maja videli, kako grdo jim je »Narod« tudi v tem volivnem boju lagal.

(O shodu v Škocijanu) smo prejeli naslednje poročilo: V nedeljo po deseti maši je priredil pri nas naš kandidat za državnozbornske volitve dr. Ivan Hočevar volivni shod. Ze prejšnje dneve se je govorilo po Škocijanu, da namerava nekaj tujih razgrajevčev shod razbiti, in res jih je nekaj prišlo pod vodstvom nadučitelja Blagajeta. Ko je g. sklicatelj shoda predlagal predsednikom shoda domačega gospoda župnika, je naenkrat dotična peščica nahujskanih mož pričela vpiti in razgrajati, češ, da hočejo Blagajeta za predsednika. To bi bilo lepo, da bi peščica nahujskanih mož na popolnoma tujih shodih komandirala sklicatelju, koga naj postavi za predsednika. Ko je vkljub temu stopil Blagajeta na govorniški oder, opomnili so ga na kratko, da on nima pravice prevzeti predsedniškega mesta, ker nima dovoljenja od okraj. glavarstva in je ta shod sklical naš kandidat — in g. nadučitelj Blagajeta je odkuril bled kakor stena z govorniškega odra, dobro vedoč, da se ni varno na tujih shodih ponujati za predsednika. Kar se tiče sirovega in divjega obnašanja, so se ravno tisti posebno odlikovali, ki ne spadajo v našo občino ali pa v našo faro, kakor neki Fakin iz Čistega brega in neki krojač, vulgo Skut, liberalni kolovodja iz Bučke. Ko se je dalo predsedništvo še enkrat na glasovanje, so bile tri četrtine za domačega župnika. Ker pa je dotična peščica še vedno tulila, smo jim prepustili prostor in šli na župnijsko dvorišče, čeravno bi g. sklicatelj lahko porabil skrajno silo nove shodne svobode. Na dvorišču je kandidat mirno in stvarno ob glasnem pritrevanju nad 300 volivcev razjasnil svoj program. Nato je domači g. župnik še toplo priporočal kandidaturu g. dr. Hočevarja in s trikratnimi živio-klici na cesarja zaključil shod. Namera toraj dotičnih nahujskanih mož, shod razbiti, se ni posrečila, nasproti je bilo navdušenje za dr. Hočevarja še toliko večje, ko smo videli kako grdo in sirovo se je obnašala dotična peščica razgrajevčev. G. nadučitelj Blagajeta naj si za pomni, če hoče hujskati, da se mu bo povrnilo z dvojno mero in še velikokrat bo moral na shodih zapustiti predsedniško mesto, kakor se mu je to v nedeljo pripetilo.

+ In sedaj pričakujemo odgovora. Miha, liberalni kandidat v goriški okolici, se je zadnjič na shodu v Kojskem skliceval na to, da je brat prelato. S tem se ustvarja v našem ljudstvu mnenje, da gospod prelat odobrava

postopanje svojega brata, ki kandidira na programu liberalne, protikrščanske stranke. Da kandidat g. Miha Gabrijevčič v »Soči« izjavlja, češ, da ne bo proti veri itd., ne pomeni nič! Tako trdijo tudi drugi liberalni kandidati. Kandidaturo je sprejel od protikrščanske stranke in boj se vrši med strankami, ne med osebami. Menimo, da gospodu prelato ne bo ostalo vseeno, ali nasprotna protikrščanska stranka izrablja sebi v prid ime katoliškega duhovnika, »ki še nisdar ni zatajih krščanskih načel.« — In sedaj pričakujemo odgovora!

(Boka Kotorska.) Dr. Kvekič, ki ne mara več kandidirati, priporoča Srbom dr. Antona Puljezi.

(Maloruski volivni oklic) je jako radikalno agraren. Zahteva, da naj država odkupi veleposestva in jih razdeli med kmete. Naperjen je seveda v prvi vrsti proti Poljakom.

Dnevne novice.

+ Oj zlati čas slovenskim muzam pride! Kakor čitamo po naših liberalnih listih, se je novi, z veliko težavo skupljeni odbor dramatičnega društva sedaj srečno konstituiral. Slovenska umetnost je torej zopet napravila k svojim dosedanjim velikim korakom nov še večji korak naprej; kam? — Tega seveda ne ve nikdo, kar pa ne moti niti njih, niti slovenskega občinstva. Ker se nahaja slovensko gledališče pred »krizo«, odpravili so jo na obnem zboru korenito. Lotili so se namreč z vso vnemo najvažnejšega t. j. onega, kar je v danih razmerah najpotrebnejše za prospek slovenske Tajle. In kdo bi dvomil da je bilo najbolj nujno in potrebno izvoliti dr. Karol vitez Bleiweisa častnim članom. Edino na ta način je bilo pričeti akcijo v rešitev gledališke krize. Ker doslej še precej nepoznani slovenski dramaturg notar Hudovernik ni maral na limanico namazano s predsedniškim lepom sest, sedel je, kakor že tolikokrat, tudi to pot zopet Bleiweis nanjo. Ni misliti, da bi bilo vodstvo slovenske umetnosti komu boljšemu poveriti, kot kakemu Bleiweisu — vide slovensko literarno zgodovino! Tega mnenja sta bila tudi sodruga dr. Dermota in Cankar, ki sta kot prepričana soc. demokrata oba glasovali za častno članstvo Bleiweisovo. To nam obeta krasno perspektivo, da vstopita ta resna revolucionarca brezdvomno svoje dni v kako fetrajnarsko društvo. Cankar dobi na ljubljanskem gradu potom kompromisov z liberalci morda v Hribarjevem umetniškem pritaneju morda kak »frejkvartir«, seveda če bo lepo pridn. To pot je bil; liberalci so bili z njim od srca zadovoljni, skoro tako kakor slovenska javnost s sedanjim odborom dram. društva. V tem odboru sedita dva sodruga, namreč dr. Dermota in Etbin Kristan. »Sl. N.« sicer pravi, da vlada v liberalnih vrstah tako izobilje na sposobnih močeh, da bi moralo biti v dramatičnem društvu kar na tucate odbor-niških mest. Zato se liberalno programatično glasilo tudi navidezno krega, zakaj sta se privzela v odbor dva soc. demokr. Če pa pogledamo odborniško listo, pa že moramo »Sl. N.« pritrditi. Odbor je jako imenitno sestavljen, da bi bil samo v tem slučaju lahko še boljši, če bi bila v njem zastopana oficijelna klobasarija se hanswurštjadami duhovite osebe gospoda absolviranega gimnazijca Fr. Kobala. Izvzemši gospoda Etbin Kristana so nam tudi vsi ostali gospodje poroki, da se v prihodnji sezoni dvigne slovensko gledališče na višino kinematografa in tivolskih komedij. Gromovnika Juvančiča, ki meče nepričajoče »klerikalne« kritike iz gledališča na cesto, a dela dr. Šustersiču posete, smatramo seveda samo kot moč, ki bo ugodno vplivala na finance. Dr. Dermota, ki je z umetnostjo toliko v sorodu, kot Maharjeva Magdalena s prevodom njegovim, zastopal bo politično moč. Ostala imena kot Jančigaj, Paternoster itd. pa imajo približno v nas isto ime kot Paheske Brandes, Hanslick e tutti quanti. In da bo ta umetniški inštitut popoln, omislili so si možje

davno umrl. Radoslav se je kratko poslovil, plačal in odšel.

Od tiste ure pa ni imel več mirnega dneva, ne mirne noči. Srečen je bil le zopet takrat, ko je bil zopet pri Robavsovih, tako se je reklo pri tisti gostini. Da, ko bi mu dopuščale finančne razmere, šel bi rad vsako nedeljo, vsak dan, tako se je pa moral zadovoljiti, da ješel tja le vsakih štirinajst dni. In to je bil za Radoslava edini dan sreče in veselja. Čutil je v svojem srcu nekaj, česar tako močno ni čutil še nikoli. Ugajalo mu je pri Robavsovih posebno, kadar matere ni bilo v sobi, da sta bili gospici sami; takrat je lahko govoril, kakor mu je narekovala njegova mehko čuteča duša. Še bolj pa je bil vesel, če je tudi Pavla zapustila sobo ter šla streč drugim gostom. Tedaj je potegnil iz žepa svoj zapisnik ter ji čital svoje pesmi, ki so — njej veljale. Justina je bila nekoliko mestno odgojena in ponosna je bila na to, da je opevana. Tiha ljubezen se je rodila med njima. Radoslav je bil ves srečen, kot še nikoli v svojem življenju. Njegov zapisnik je bil že poln raznovrstnih pesmi, akrostihov, sonetov itd., ki so bili vsi posvečeni — eni osebi. Radoslav je zahajal odslej večkrat k Robavsovim; kadar je plačal materi, je spil le en četrt vina, kadar je plačal Justini, je pa spil pol litra in še južino je naročil.

Ta njegova sreča je trajala par mesecev. Robavsova mati je vedela za njegove posete in sprva ni rekla ničesar. Ko je pa videla, da je Justina le vedno v gosposki sobi, da zanemarija druge goste, da je vsa raztresena in razmišljena, in ko ji je še Pavla povedala o svoji sestrici to in ono, tedaj je pa nekega

večera mati kar na kratko povedala Justini, da ne mara, da bi tako premožno dekle občevalo s takim pisarjem.

To je oba zelo zabolelo. Odslej so Radoslavove pesmi pele le žalne melodije. Prišel je še k Robavsovim, pa le takrat, ko matere ni bilo doma. Zopet ga je preganjala usoda in le tuintam ga je kako pismo ali kaka razglednica razvedrila.

Prišlo pa je še nekaj hujšega. Gospod davkar z novim praktikantom ni bil prav nič več zadovoljen, posebno zadnje mesece ne. Gospod Sila je delal počasi in še tisto, kar je naredil, še tisto je bilo polno napak.

Nekega jutra je dobil gospod Sila dekret, da je prestavljen v mesto. Zopet nov udarec. Pa bil je že tako navajen, da je tudi to prenesel ravnodušno. Ločil se je od tega kraja in ločil tudi od Robavsove hiše. Hudo mu je bilo, a obljubila sta si, da si ostaneta zvesta do groba.

Radoslav je prišel v mesto in se tudi mestnega življenja počasi privadil. Z Justino je še dopisoval, pa vedno bolj redko.

Minulo je pol leta.

Radoslav je šel na nabor — pa ni bil potrjen. In to že drugo leto. Čeden fant je bil, črne kodrate lase, črne oči in mehke brkice pod nosom, sam sebi se je dopadel, kadar se je pogledal v ogledalo, a za vojaka ga niso hoteli. To ga je tembolj bolelo, ker je bil vojak njegov oče. Šel je v gostilno in s pijačo hotel potolažiti svojo jezo. Vzel je v roke časopis in bral. Kaj je bral? Bral je, da je v trgu, kjer je preje služil v davkariji, umrla gospa Robavsova. Sam ni mogel verjeti svojim očem. Saj mu vendar Justina ni nič pisala, da je mati

bolna. In vendar je moralo biti res, saj je bral črno na belem. Cel roj različnih misli in načrtov se mu je rodil v glavi. Zrl je nemo predse in mislil in mislil.

»Če je res umrla — odpustim ji vse, kar mi je bridkega storila —, in če mi je Justina zvesta, potem je to odločen dan v mojem življenju. Šel bom gori in jo poprosil za roko« — tako je govoril Radoslav sam s seboj. Naročil je še četrt vina in šel v prosto naravo. Zdelo se mu je, da je čisto preroben.

Bila je sobota; drugi dan je prost. »Pokropit bom šel, čas imam, bom videl, kako razmere stoje« — to je bil trden sklep Radoslavov.

Zvečer je zapela zopet njegova pesniška struna, ki je molčala že toliko časa in Radoslav je spal sladko in mirno, kot že dolgo ne.

Drugo jutro je šel z vlakom na svoje prejšnje mesto — pokropit gospo Robavsovo. Imel je črno obleko in črne rokavice.

Ko je prišel v trg, se ni zmenil za nikogar in šel naravnost skozi trg k Robavsovim. To je bila sreča, da mu je mati za nabor poslala nekaj kronic, da ni bil ravno v zadregi.

Prišel je pred Robavsovo hišo na mesto, kjer je užil toliko srečnih ur. Hiša je bila še vedno taka, kot prejšnje čase.

Z nekim svetim strahom je stopil Radoslav v hišo. Stopil je v navadno gostilničarsko sobo; misleč, da imajo tam mrliča. Nič ni bilo. Nobenega človeka, vse mize prazne. Šel je na drugo stran v posebno sobo, kjer je bil on tolikokrat srečen; odprl — pa tudi tukaj je bilo vse kot nekaj. To se mu je čudno zdelo. Šel je mimo kuhinje in hotel iti v prvo nadstropje.

Tedaj je v kuhinji zapazil deklo, ki jo je še poznal in vprašal:

»Kje imate mrliča?«

»Kakega mrliča?« — je začudeno vprašala dekla.

»Saj so mati umrli, ali ne?«

»Katera mati?«

»Robavsova gospa, hišna gospodinja, ali niso umrli?«

»E, kaj še, gori so v sobi, imajo neke goste iz mesta.«

Radoslava je mrzel pot obilil. Še dihati se ni upal, hitro se je okrenil in šel iz hiše ven. Čudno je bilo to. Saj je vendar čital v časopisu! — Vedno hitreje je šel, da bi le nikdar ne videl več te nesrečne Robavsove hiše.

V trgu se je ustavil. Šel je v gostilno ter naročil zajutrak. Spraševal je natararico to in ono. A kar bi rad zvedel, to ni hotelo na dan.

Naposled je vprašal kar naravnost, če kaj ljudje mrjo. In natararica mu je povedala, da je umrla v trgu mati nekega mizarja, ki je prišel iz Amerike in prinesel precej denarja.

»Kako pa se piše o pri hiši?«

»Menda tako, kot gori pri Robavsovih.«

S tem mu je bilo jasno vse.

Vstal je, plačal in šel z vlakom nazaj.

Drugi dan je dobil od Justine razglednico na kateri so stale besede: »Prosim vas, ne pišite več. Mati so strašno hudi!«

»Kruta usoda!« — Tako je vzdihnil nesrečni Radoslav.

In Radoslav je sklenil, da ne prime za pero nikdar več, ker svet ni vreden njegove plemenite ljubezni.

tudi nekašno »Dauertrompete«, na katero bo sviral slovenski estetik in dramatičnega društva »paraderedner« gospod Kobal posamezne komade »prosto po raznih leksikonih«. Dotlej pa se sestane od odbora imenovana finančna enota pod cekinasto-svetlim poglavarstvom gospoda župana in programa Iv. Hribarja. Tako je tudi ta mož zašel v slovensko umetnost, katero bo gojil v tistih urah, v katerih ne bo ravno kupčeval z grajščinami, liberalno politiko in žalskim pivom. Mi pa kar nas je zabili klerikalcev, stali bomo osramočeni na strani in čakali, da nam pade tudi gledališče brez truda in boja v naročje, tisto gledališče, katero ima biti posest celega naroda, a ne posameznih nadutih, smešnih in v prvi vrsti v umetniškem oziru povsem nesposobnih in sterilnih klik!

× **Občni zbor »Slovenske Matice«.** V zmislu § 8. društvenih pravil se sklicuje letošnji občni zbor »Slovenske Matice« dne 29. maja 1907, l. v veliki dvorani »Mestnega doma« ob 6. uri popoldne. Računski sklep in ostali računi so gg. društvenikom v društveni pisarni na ogled. Kdor želi v zmislu § 4. lit. a) dr. pr. staviti kakšen nasvet, mu ga je predložiti odboru vsaj do 12. maja t. l., če hoče, da se vpošteva na občnem zboru.

+ **Slovenska dijaška zveza** prosi, da se od zdaj naprej vse pošiljave naslavljajo: Slovenska dijaška zveza, Vrhovčeve ulice št. 11, Ljubljana, oziroma na društvenega podpredsednika Ivana Česnik, stud. iur., istotam.

— **Hraber turist.** Iz Bohinja se nam piše: Gospod Fr. Steničar, kanclist pri goriškem ordinariatu je zna turist, V noči med 21. in 22. t. m. bil je letos — vsaj od bohinjske strani — prvi na Velim polju in Kredarici. V nedeljo ob peti uri je z vlakom na Bistrico dospel ter se takoj dalje podal sam na planine. Prenočil je na planini Uskovnica. V ponedeljek zgodaj pa je krenil dalje preko Trsta in Tosca na Velo polje. Sneg je bil zmrzel. Pot je bila torej v jutru še ugodna. Ko je dospel ob deseti uri na Velo polje, se je vrole mahoma spremenilo, postalo je južno. Sneg ni več držal, udarilo se mu je do pasa. Vendar je hitel dalje. Plazovi so drveli posebno iz Mišel in Draškega vrha navzdol. To je šumelo, se blesketalo in pršilo po zraku, kakor bi bilo grmelo! Na večer je prišel do Marije Terezije koč. Toda tu ni hotel ostati; torej dalje! Ob pol 7. uri zvečer si je po novni nemški poti moral vsako stopinjo sproti izsekati, da je smel varno stopiti po plazovih. Z največjim naporom, porabivši vse moči je dospel ob polnoči med ponedeljem in torkom na Kredarico. Mraza je bilo deset stopinj (R). Aneroid je v ponedeljek kazal 70, v torek pa celo 80 stopinj. Še hujša je bila pot nazaj. Večkrat je skoraj v pravem pomenu besede, moral po snegu plavati. Porabil je cel dan; šele zvečer se je hvala Bogu, zdrav in opečen od solca vrnil. V velikih skrbih smo bili zaradi njegovega življenja. Že je šlo šest mož, da bi ga iskali. No, našli so se kmalu, ker je hrabri turist — premagal vse težave in se vrnil zdrav s težavno poti.

— **Ogenj.** Dne 24. t. m. popoldne ob pol dveh je nenadno začela goreti hiša črevljarija Franceta Dermastija v Dravljah. Požar je uničil razven zidovja vse poslopje. V veliki nevarnosti sta bili tudi sosednji hiši in le nemurni delavnosti pogumnih draveljskih in šentvitskih gasilcev se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil dalje. Ob istem času je bil videti velik dim v hribu nasproti Dola in Sv. Helene.

— **Poskušeni zločin na Južni železnici.** Dne 23. t. m. ob 12. uri 20 minut opoldne je bil na progi med Borovnico in Logatecem poskušeni zločin. Debel lesen hlo, dolg 4-18 metrov, je bil položen čez notranji drelsi tir in pritrtjen z debelim kamenom, ki je bil položen na levi tir na znotranjo stran desne drelse. Na bližnji vlakozaznamilni pošti št. 29 službujoči čuvaj Iva Jurjevič je pri tem početu opazil tujega moža v temni obleki. Ker se sam radi službe ni smel oddaljiti, poklical je blizu stanujočega železniškega čuvaja A. Križaja. Ta je odstranil nevarno zapreko in zasledoval zločinca, ki se je oddaljil skozi gozd proti tržaški državni cesti in izginil brez sledu.

— **Delavska zavarovalnica glede na nezgode v Trstu** za Trst, Primorsko, Kranjsko in Dalmacijo je imela leta 1906 dohodkov 1.541.513 K, stroškov pa 1.091.044 K 23 h. — Podpore je dobivalo 1755 oseb.

— **Prvo splošno uradnikovo društvo** je imelo leta 1906 160.347 članov. V zavarovalnem oddelku za življenje so se zvišale zavarovalnine na 183 milijonov kron glavnice in 1.069.338 K letnih rent, Dohodki na premijah so znašali 7.274.603 K, obresti so znašale 2.528.986 K. Na zavarovalniki in rentah se je plačalo leta 1906 5.529.376 K, odkar pa obstoja društvo, se je izplačalo že 83.202.105 K. Premijske rezerve znašajo 56.369.909 K, preostanek rezerv pa 3.394.919 K. Poslovanje sklepa s prebitkom 434.650 K. Za človekoljubne namene se je darovalo 86.678 K, odkar pa obstoja društvo, pa že 2.564.632 K. Društvo daje tudi predjume.

— **Otrok ponesrečil.** Posestnika sin, 7 let star Janec Oselnik iz Rebra sod. okraj Brdo, je na materino povelje zažgal na njivi pod grgaljenega listja in šibovja. Za ogenj se ni nihče nadalje zmenil. Popoldne je pa trinpol leta stari Osolnikov sinček Peter navzlic strogi očetovi prepovedi ušel na njivo ter imel opraviti okoli ognja. Pri tej priliki se mu je vnela obleka. Na otročji krik je prihitel oče na pomoč, ki je opečenega otroka nesel domov, kjer je po preteku nekoliko ur umrl.

— **Nove znamke** po 12 vinarjev vpelje poštna uprava. V promet pridejo 1. junija t. l. in bodo glede velikosti in oblike slične sedanjim, le barva bo vijoličasta.

— **V Zagrebu** se danes zvečer vrši na čast Iv. pl. Zajcu komerz v dvorani »Hrvaš-

kega Sokola«. Sodelovala bode popolna godba 16. pešpolka in nastopila bodo vsa zagrebška društva, ki bodo skupaj zapela dve pesmi, potem pa vsako posebej po eno.

— **Hrvaško gledališče na Reki.** Na Reki gostuje zdaj hrvaška gledališka družba z markizo Marijo Strozzijske. Madjarski listi so jako razburjeni, da se se tem krši »ogrski značaj Reke«, a koliko je Reka mažarska, se vidi najbolje na dobrem obisku hrvaških predstav.

— **Slovenska trgovska šola** se ustanovi v Trstu. Izvolil se je pripravljalni odbor.

— **Spalni vozovi cenejši.** Prostori v spalnih vozovih so postali cenejši in sicer na državni in južni železnici.

— **Slovenskih srednješolcev** je bilo v preteklem šolskem letu okoli 3300. Lepo število!

— **Sestanek organistov** bo v hotelu »Union« prihodnji ponedeljek namestu ob 10. kakor je bilo poročano, popoldne ob 2. uri. S tem se opozarjajo vsi organisti, da se tega važnega sestanka gotovo udeležijo.

— **Po sestanku organistov v Ljubljani**, ki se vrši 29. aprila t. l. ob 2. popoldne bode odhod na pokopališče h grobu prerano umrlega in nepozabljene duhovnika, oziroma učitelja večinoma vseh slovenskih organistov gospoda p. A. Hribarja. Tam se zapoje nagrobna imenovanega skladatelja: »Človek, glej dognanje svoje.«

— **Umrl je v Trstu g. Miha Komel**, višji geometer, sin g. Mihe Komela, vpokojenega vadniškega učitelja v Gorici. Preostajim naše sožalje!

— **Strassnoff — »krojač«.** Znam goljuf Strassnoff se je v kaznilnici v Lepoglavu pričel učiti krojaške obrti. Seve mu igla ne gre hitro od rok — v treh letih pa se bo že nekoliko priučil krojaštvu.

— **Gospa Borštnik — Zvonarjeva** poroča, da ni res, da bi bila podala ostavko intendantu bolgarskega narodnega gledališča radi neprijetnosti z dr. Kleinom.

— **Semiška dekanija** ima shod »sodalitatis« v sredo, dne 1. maja na Suhoru. Začetek točno ob polu 11. uri popoldne.

— **Kamniška železnica.** Iz Kamnika. Ob progi železnice s postaje na skladišče je pešpot, dolga do 40 metrov. Tu hodi vsak dan mnogo ljudi, ki imajo opravila na skladišču. Ni pa javno označeno, ali je ta pot dovoljena ali prepovedana. Če je prepovedana, naj to naznani vodstvo občinstva na vidnem kraju z napisom, da ne bode preprirov.

— **Imenovanja.** Vč. g. mornarični kurat I. razreda, Ivan Kurač, je imenovan mornaričnim župnikom, gg. mornarična kurata II. razreda, Karol Kokolj in Ivan Koršič, mornariškima kuratoma I. razreda.

— **Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Velikih Laščah** se je oživila na novo. Novi odbor, kateremu načeljuje gospa Terez Grebenčeva s pomočjo tajnice gospice Marije Somrakove, v katerem nabira in hrani blaginjičarica gospica Kristina Grebenčeva redne prispevke in darove glavni družbi, nam je zanesljivo jamstvo, da bode z nova vzbujena podružnica lepo vspevala, budeč slovensko zavest v svojem okrožju in pospešujoč »Družbo sv. Cirila in Metoda«, po njej pa naše slovenske namene. Velike Lašče slede vzvišenim idejam Levstika, Stritarja in drugih velikih mož, katere nam je dala ta pokrajina. Kaj pa mnogi drugi kraji po naši domovini? So jim neznani naši narodni buditelji, da ne sega do njih budilni njihov glas, neznane naše narodne potrebe? Ne bodite, rojaki, ravnodušni v boju za ohrano in prosveto našega naroda! Z novo spomladjo pomlade in ožive se naj v nas tudi naša srca v delavnem rodoljubju.

— **Občni zbor nemškega »Schulvereina«** se je vršil v Trstu. Društvo ima 293 članov.

— **Kako skrbi dolenjska železnica za kmeta?** Piše se nam: Na novomeškem kolodvoru je bilo v nedeljo zunaj skladišča videti tri butare jablanovih drevesc, ki so prišle menda iz škofjeloškega okraja tu sem na nekoga posestnika, Slama, v katero so bila drevesca prvotno zavita, je dobila med vožnjo »noge«. Korenine so bile vsled tega zelo osušene. Ker je novomeško skladišče — kar smo že opetovano naglašali — najmanj dvakrat premajhno za ondotni promet, so morala ta drevesca ostati še izven skladišča. Kar se ni že med vožnjo spridilo, uničilo se je vsled mraza in burje izven skladišča. Drevesca bodo najbrže vsa popolnoma neporabita. Vsi-ljuje se nam vprašanje: Kdo povrne to škodo? Kdo povrne dolenskimi trgovcem škodo pri moki, mavcu in drugih takih produktih, ki dostikrat nimajo prostora v skladišču in se ob deževnem vremenu popolnoma izpridijo? — Uprava dolenjske železnice naj stori svojo dolžnost!

— **V službi umrl.** V Petrinji sta orožnika Matijević in Stojič zasledovala zločinca Hrastovskega, ki je bil že sedem let v lepoglavskih zaporih in bil zopet osumljen, da je izvršil večjo tatvino. Ko sta orožnika šla proti Župiču, opazila sta Hrastovskega, bežečega v gozd. Stojič je takoj spoznal Hrastovskega in zaklical, naj obstoji, a ker je Hrastovski bežala naprej, začela sta ga zasledovati od dveh strani. Matijević ga je kmalu dohitel, a begunec se obrne in ustrelil z velikim samokresom na orožnika, ki pade smrtnonevarno ranjen na tla. Stojič je morilca zasledoval naprej; tudi nanj je Hrastovski streljal, a ga ni zadel. Orožnik ga je dohitel in udaril s sabljo po levi strani glave, da mu je presekala črepi-njo. Hrastovski je padel in Stojič, meneč, da mu ne more več ubežati, se je vrnil k svojemu nesrečnemu tovarišu, ki je malo trenutkov na to izdihnil. Medtem pa je Hrastovski zopet prišel k zavesti in začel zopet bežati. Stojič je začel zopet streljati, ker se begunec ni hotel ustaviti, in ga s petim strelom pogodil. Zvezavši ga, hitel je v Petrinjo, da objavi dogodek poveljstvu. Zlikovec je imel pri sebi dva

samokresa, patrone, nož, vrstico in svečo. Na lice mesta je došla takoj komisija, ki je konstatirala smrt orožnika in Hrastovskega. Zalostna smrt Matijevića je zbudila med občinstvom toplo sočutje.

— **Novomeška čitalnica.** V soboto, dne 20. t. m. je bil v čitalnici drugi občni zbor, ki se je na splošno zadovoljstvo končal. Uvidelo se je, kako nepotrebno je bilo vsako hujskanje, ko smo si vendar v tem edini, da se mora čitalnica predrugačiti. Ne manjka nam v čitalnici samo prostora, ampak predvsem priručnega občevarja. Sedaj pač o starih časih ni več govora. Ne samo v Novem mestu, povsod vlada neka čudna atmosfera, neka vseuničujoča bolna zavist. Nov klobuk, elegantna toaletta, lep obraz, avanzma itd. so stvari, ki ovirajo priručno občevarje. Zlasti pa se zavida materielno blagostanje, tega pa ne pomisli nihče, da vsi enako ne gospodarimo. V tem oziru pa grešijo mnogo več ženske, kakor moški. Novomeščanje koprne po duševnem razvedrilu. Dokaz temu, kako se zanimajo za dramatične predstave. In kaj bi se dalo vse napraviti, ako bi bile naše dame složne med seboj. Kako lepo, dobro in potrebno bi bilo, ustanoviti »Čitalniško dramatično društvo«, ker le na ta način bi bilo mogoče vzgojiti dobre diletante. Koliko in kakšen pomen bi imelo to za splošno izobrazbo ljudstva! To je edina pot, po kateri bi se ljudstvo privedlo do one izobrazbe, katere tako bridko potrebuje. Sedaj, ko imamo ženjalno gospo Reisnerjevo, videli smo, kaj se da vse z dobro in trdno voljo doseči. Energično je stopala preko vseh zaprek. V obče se beseda »umetnost« in »umetnik« dostikrat rabi na nepravem mestu, a gospa Reisnerjeva je res umetnica. Videli smo jo v različnih vlogah, v karakternih, tragičnih, subretnih itd. Priznati moramo, da nas je vsakokrat vnovič očarala. Ako kdo naših pridnih diletantov ni bil posebno na svojem mestu, priskočila je ona s svojo umetnostjo in tako popravila neprijeten vtis. Upamo, da lahko še zanprej računamo na njeno pomoč in da se nam ne odtene, kakor gre govorica. Naj se ne ozira na malenkostno nasprotovanje nekaterih, občinstvo ji bo vedno hvaležno. Naj gre stanovitno za vzvišenim smotrom — za blagor ljudstva!

XX.
— **Roditeljski sestanek.** Šolsko vodstvo v Radečah pri Zidanem mostu priredi v nedeljo, dne 28. aprila ob treh popoldne v šoli roditeljski sestanek. »O potrebi roditeljskih sestankov« govori nadučitelj Fr. Rant. »Potovanje v Carigrad« popisuje in ga poočituje s skriptičnimi slikami c. kr. okrajni šolski nadzornik L. Stiasny.

Znanstvo in umetnost.

• **Nove Šmarnice za leto 1907.** »Devica verna« spisal J. Godec, župnik v p. Opozarjamo vnovič na krasno osnovane apologetične Šmarnice, ki odgovarjajo popolnoma duhu sedanega časa. Prirejene so pa seveda popolnoma za priprosto ljudstvo, ter so dobrodošle razmeram na deželi. Dobivajo se v Katol. bukvarni v Ljubljani, ter stanejo 1 K 80 v., s poštnino 1 K 92 v.

Ljubljanske novice.

Ljubljanske volivne.

Možje, pogledite tu program: z mesa je in kosti; na celem svetu takega, kot jaz programa ni.

Če pošljete na Dunaj me, dejal bo vsakdo: »Šment, kaj takega pač videl ni še nikdar parlament!«

Če torej me izvolite in daste mi mandat; poslanci drugi vsi gredo lahko potem kar spat.

Jaz bom železnice gradil, kar vsakemu na dom; pa druge težje še reči kar sam izvršil bom.

Za ljube mi Ljubljančane priredil bom naš Grad; za kmeta — siromaka pa kar sam bom šel orat.

Za klerikalce, socije na Dunaju bom strah; pristaše pa kot »pesterne« bom nosil na rokah.

Vse vse, kar kdo bo pozelel, od mene bo dobil; na zdravje naprednjakom pa šampanjca sam bom pil!

lj **Našim volivcem!** Magistratovci so mnogo naših somišljenikov izreklamirali iz volivnega imenika. Vsak, katerega hočejo črtati, bo o tem obveščen. Dotičnik se mora tekom 24 u izreči o ugovoru proti svoji volivni pravici. Propozno vložena pritožba se takoj odbije. Naši volivci, ki dobe kako obvestilo, da se jih hoče črtati, naj se nemudoma s potrebnimi dokazili potrudijo v uradništvo »Slovenca«, Kopitarjeve ulice 2, preko dvorišča nad tiskarno.

lj **Koliko je bilo vložnih v Ljubljani reklamacij.** Reklamacijska doba za prihodnjo državnozborsko volitev v Ljubljani je potekla včeraj ob šesti uri zvečer. Vložnih je bilo vsega skupaj 1120 reklamacij. »S. L. S.« je vložila 520 reklamacij deloma za vpis, deloma za izbris, soc. demokratje govore, da so vložili nad 200 vpisnih in izbrisnih reklamacij,

Nemci po okoli 90, na magistratno stranko bi torej prišlo 310 reklamacij, a se ta številka še zviša, ker je mnogo pristašev opozicijskih strank samostalno reklamiralo svojo volivno pravico direktno na magistratu.

lj **Velika koncerta »Glasbene Matice«.** V »Glasbeni Matici« se pripravila zopet nekaj izvanredno velikega. Dne 7. in 8. maja (v torek in sredo) se bo namreč izvajal v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani svetovno-slavni Verdiev »Requiem« (črna masa). Zložil je Verdi to delo, ko je bil na vrhuncu svoje slave, leta 1874. Izvajal se je do sedaj že v vseh velikih mestih z največjim uspehom na Dunaju, v Berlinu, Frankfurtu, Hamburgu, Londonu, Parizu, Rimu, Turinu, Florenci in drugih laških mestih, v Bruselju, Monakovem, Zagrebu itd. Nastopilo bo pod vodstvom koncertnega vodje gospoda Hubada 210 zborovih pevcev in pevk, 74 godcev dveh vojaških godb 27. pešpolka v Ljubljani in 97. pešpolka iz Trsta ter nekaj članov »Glasbene Matice«, dalje štirje solisti, izmed katerih bodo trije domačini, vzgojeni v »Glasbeni Matici«. Vseh sodelujočih bode torej 289. Solo pojo: sopran gospa Jeanetta pl. Fodrantspergova, alt gospa Ivica dr. Wagnerjeva, tenor gospod Ernesto vitez Cammarota iz Zagreba in bas gospod Vilij Betetto. »Glasbena Matica« vabi vse Slovence, da se udeležijo redke prilike in izrednega glasbenega dogodka, ki bo zopet pokazal, na kako visoki kulturni stopinji smo na glasbenem polju. Ker se bo koncert izvajal dva dni po vrsti, in je pričakovati obakrat mnogobrojnega obiska, zato naj bi slavno občinstvo, osobito z dežele pisanimi potem pravočasno si osiguralo vstopnice, ki se dobivajo v trafikah gospe Češarkove v Šen-lenburgovih ulicah. Sedeži v parterju, na balkonu in galeriji po 2, 3, 4, 5 in 6 kron, stojišča po 1 K 20 h, za dijače po 60 h.

lj **Premeščen** je major Pitschmann 27. brambovskega polka iz Ljubljane v Maribor.

lj **Veselica bolniškega in podpornega društva zasebnih uradnikov.** Veselični odsek je imel včeraj prvo sejo ter se je principijelno sklenilo prirediti veselico v nedeljo, dne 7. julija oziroma v slučaju neugodnega vremena teden kasneje (14. julija). P. n. društva naj se blagovoljno ozirajo na določeni dan, da ne bode konkurence. — S pripravami se bode takoj pričelo; odbor bode vse ukrenil, da se bode veselica dostojno izvršila. Ker ima veselica eminentno humanitaren namen, izrekamo že danes nado, da se bode vse občinstvo odzvalo vabilu, da se doseže gnoten uspeh v prid obolelih članov društva. O podrobnostih bomo spodri in pravočasno poročali.

lj **Za »mačka« niso imeli.** Delavci Fran Galjot, Ivan Delšek in še neki drugi nijn tovarš so popivali danes ponoči po raznih gostilnah tako dolgo, da jim je pošel ves drobiž. Spomnili so se pa, da bode treba jutraj zdraviti mačka ali kako priti do denarja? Kmalu so dogovore, da je najboljšje, če kje kaj ukradejo in prodajo. Šli so takoj vsi trije na dvorišče prodajalca premoga v Metelkovih ulicah, kjer so ukradli ročni voziček in naložili na njega dolg železen navijač, ki so ga ukradli stavbeniku Trummlerju in ga odpeljali proti Tržaški cesti. Med potom so se baje nekaj sporekli, ker se niso mogli zediniti zaradi razdelitve izkupička in je tretji, ker se je Galjota in Delšeka zbal zbežal. Tako je tema ostal plen, ki sta ga hotela prodati v neki gostilni. Policia je za tatove kmalu izvedela in jih je danes jutraj na vse zgodaj »vzdignila« iz prenočišča. Galjot se izgovarja, da je bil le toliko kriv, ker je potegnil z onima dvema, ko sta ga nagovarjala na tatvino. Sicer jima je pa tudi prerokoval, da bodo prišli na »Žab-jak«, kar se je tudi zgodilo.

lj **Kočija se je prebrnila.** Ko sta se včeraj peljala dva gospoda z izvoščekom čez prelaz Dunajske ceste in ko je voznik tam obračal, je prišlo kolo med relce, da se je zlomilo, voz pa prevrnil. Voženca sta sicer padla eden na drugega, toda hudega se jima ni nič zgodilo.

lj **Preprečena pot.** Delavec Peter Ancel iz Mačkoveca v črnomeljskem okraju se je hotel izseliti v Ameriko, ker pa še ni zadostil vojaški dolžnosti, ga je stražnik na Južnem kolodvoru ustavil in aretiraj. Ancel je hotel čez lužo s potnim listom nekega Marka Kočevarja.

lj **V Ameriko** se je včeraj odpeljalo z Juž. kolodvora 14 Hrvatov in 60 Slovencev.

lj **Odbor Dramatičnega društva v Ljubljani se je konstituiral v svoji prvi seji dne 22. t. m.** tako-le: Predsednik: g. dr. Karol vitez Bleiweis - Trsteniški; podpredsednik: g. dr. Franc Novak; intendant: g. prof. Friderik Juvančič; tajnik: g. Milan Paternoster; blagajnik: g. Tain Rosman; odborniki: gg. dr. Anton Dermota, dr. Fran Ilešič, Fran Jančigaj in Etbin Kristan. — Zajedno se je sklenilo, otvoriti pričetkom majnika t. l. dramatično šolo; kdor želi v to vstopiti, prijavi naj se kakor mogoče kmalu odboru »Dramatičnega društva«.

lj **Koze.** Počenši s 16. majnikom t. l. se bodo vsak četrtek popoldne ob treh brezplačno stavile koze v veliki dvorani »Mestnega doma.«

Štajerske novice.

lj **Promocija.** Danes bo promoviran doktorjem prava na graškem vseučilišču g. Lovro Pogačnik, odvetniški kandidat v Gradcu. Iskreno častitamo!

lj **V Dravo je skočila** 24. t. m. v Mariboru 22-letna Lina Pleteršek, hoteč izvršiti samoumor, vendar sta jo dva voznika potegnili iz vode. Vzrok poizkušene samoumora je neznan.

lj **Umrla** je na Ptujski gori pri Ptuju 21. t. m. gospa Ana Klemenčič, učitelj, soproga in posestnica trvdre J. Koletnig.

š Porotne obrtnave v Celju, 24. t. m. so se pričele pred tukajšnjim okrožnim sodiščem porotne obravnave. Predseduje predsednik okrožnega sodišča pl. Wurmser, tožitelj državni pravdnik dr. Bayer. Prva je prišla na vrsto 27-letna samska dekla Marija Zikar iz Anž, obtožena detomora. Že dolgo je imela razmerje s sinom župana v Anžah. Njeno občevanje ž njim ni ostalo brez posledic in dne 23. decembra je rodila popolnoma zdravo in krepko dete. Zavila ga je v rjuho, šla ž njim k bližnjemu potoku in držala tam še živega otroka pet minut v vodi, dokler ni umrl. Truplo je potem pokopala v bližnjem gozdu. O Božiču so njeni domači opazili na njej izpremembo in jo poprašali po otroku, toda ona je odločno zanikavala, da bi bila mati. Pretili so ji z ovadbo in zato je zahtevala od svojega ljubimca, naj ji pripravi delavsko knjižico, glasečo se na tuje ime. Ta jej je knjižico res preskrbel na ime Franciška Koritnik, podpisal svojega očeta in pritisnil nanjo tudi občinski pečat. S to knjižico je odšla v Litijo, kjer je vstopila v službo pri pekovskem mojstru Prezliju. Ker je pa Zikar nenadoma izginila, so jo ovadili sodišču in orožništvo jo je izsledilo v Litiji. Obtoženka je priznala svoj zločin. Obsojena je bila na tri in pol leta težke in poostrene ječe. — Druga je bila obtožena 21-letna Jožefa Beznič iz Gotovelj. Dne 1. novembra je vstopila v službo pri posestnici pl. Matthieu v Radečah. Opazili so takoj, da je noseča, kar pa je obtoženka odločno tajila. Dne 13. decembra je porodila na stranišču otroka, ki je bil po izpovedi zdravnikov živ, in ga vrgla v stranišče. Izprva je tajila, da bi bila porodila, pozneje pa je priznala, toda je trdila, da jo je porod presenetil. Ker se porotniki niso mogli prepričati, je li res kriva ali ne, so jo opustili. — Nadaljni razpravi je predsedoval dr. Smolej, deželno-sodni svetnik, državnega pravdnika nadomestila dr. Bošek. Pred sodiščem je stal nekoliko slaboumni 34-letni sin posestnika Fran Krumpak iz Serova radi požiga. Zažgal je gospodarsko poslopje in svinjake posestniku Pogeljsku. Hišo se je posrečilo še rešiti, ker so prihiteli pomagat sosedji. Vendar so mu zgoreli 4 voli, breja krava in telica, en prešič in 20 kur. Izprva je tajil svoje dejanje, šele potem pa priznal. Ker sta sodnijska zdravnik izjavila, da je toliko zmožen, da se lahko zaveda posledic svojih dejanj, je bil obsojen na pet let težke ječe.

š Pred mariborskim okrožnim sodiščem je bil obsojen ključavničarski pomočnik Jernej Karničuk radi nenravnih dejanj na osem mesecev težke ječe.

Koroške novice.

k Železniška nesreča pri Krivi Vrbici pred sodiščem. Celovško deželno sodišče je razpravljalo 25. t. m. o železniški nesreči pri Krivi Vrbici. Poročali smo svoj čas o nesreči pri Krivi Vrbici, ko sta zadela dva vlaka in sta izgubili dve osebi življenje pri nesreči, ranjenih pa je bilo več oseb. Pred sodiščem so se zagovarjali inženjer Lederer, oficial Niedermaier in vlakovodja Sturm. Po končani razpravi sta bila obsojena Lederer in Niedermaier vsak v dvamesečni zapor.

k Stavka pekov v Celovcu? Kakor se čuje, bodo s 1. majem stavili peki v Celovcu nove zahteve in odpovedali dosedanje pogodbo. Ako se zahtevam ne bo ustreglo, bodo skoraj gotovo začeli stavkati. Tudi sobni slikarji in pečarji mislijo staviti svoje pogoje.

k Roparski vlom. Pretečeno nedeljo, dne 21. t. m. je v vdomil v elizabetinskem samostanu v Celovcu v stanovanje župnika g. Kolarica neki tat. Župnik je prišel ob pol štirih popoldne iz št. Petra domov ter je dobil vrata stanovanja odprta ter zapazil nekega mladega človeka, ki se je trudil z železom odpreti sobna vrata. Ko je vlomilec zagledal župnika, jo je hotel popihati, a ga je župnik takoj prijel. V rokoboru se je župniku posrečilo tatu železo iz rok izbiti. Na klicanje je prišel neki gospod iz sobe pomagat. Medtem so obvestili policijo, vendar se je pa tičku posrečilo uiti, skočivši čez stopnice. Ker drugod ni mogel vti, je pa bežal skozi cerkev, kjer se je ravno vršila popoldanska pobožnost. Tat je sicer na ta način ušel, popustil je pa železo, dežnik in pa en odtrgan gumb so potem našli na kraju borenja z župnikom. Policija tatu pridno zasleduje.

Razne stvari.

Štrajk zdravnikov utegne izbruhniti v Krakovu. Zdravniki bolnišnice so sklenili prijeti s 1. majem s štrajkom, ako se ne izpolnijo zahteve, ki so jih predložili ministrstvu.

Slovaki v Ameriki so na velikem shodu v New Havenu v Pensilvaniji protestirali proti preganjanju Slovakov na Ogrskem ter nabrali za pomožni slovaški fond 1500 kron.

Na škofa je streljal udeležene katoliškega shoda v Rodezu (departmā Aveyron na Francoskem), zidarski mojster Laucie. Liberalni listi poročajo, da so udeleženci katoliškega kongresa bili ogroženi na liberalna škofa Fuzet in Franqueville, ki sta te dni pro-

testirala pri sv. stolici proti intrigam nuncijske Montagninije. Laucie je baje pod vtisom tega ogrožen a streljal na škofa Franqueville, pa ga ni zadel.

Razletelo se je strelišče v Malsu, ker so neprevidno postopali s smodnikom. Ubita sta bila en inženjer in en delavec, ki sta bila grozno razmesarijena.

»Riunione Adriatica di Sicurtà«, znana tržaška zavarovalna družba je na svojem običnem zboru 25. t. mes. določila za leto 1906 dividendo 230 kron.

Strašna družinska igra. V vasi Angers na Francoskem je neki ondodni kmet svojo ženo in dveletno hčerko težko ranil z nožem. Njegova mladoletna sina je to tako ujezilo, da sta s sekiro napadla svojega očeta. Zadalja sta mu več ran in nista nehala udarjati po njem, dokler ga nista ubila.

Telefonska in brzoljavna poročila.

SLOVENSKA OPERA V VARAŽDINU. V a r a ž d i n, 26. aprila. Včeraj se je slovenska opera poslovila v z zastavami in zelenjem dekoriranem gledališču od tu v Zajčevi operi »Zrinjski«. Dragutinović je govoril prolog. Po predstavi se je vršil v gledališki restavraciji sijajen komerz. Slovenski operi se je zahvaljeval predsednik »Dramatičnega društva« profesor Milčetič. Slovenska opera od nedelje dalje gostuje v Karlovcu.

DR. LUEGER NA DUNAJU. Dunaj, 26. aprila. Dr. Lueger se pripelje jutri zvečer iz Lovrane nazaj na Dunaj.

SAMOUOMOR KIRURGA DVORNEGA SVETNIKA PL. MOSETIGA. Dunaj, 26. aprila. Slavnega kirurga dvornega svetnika Mosetiga že nekaj dni pogrešajo. Ob Donavi so našli njegov klobuk in dežnik. Policija je izvedela da je nekaj ljudi videlo nagniti se proti vodi elegantno opravljenega moža, ki je nakrat izgubil ravnotežje in izginil v vodi. Dvorni svetnik Mosetig je že nekaj časa tožil, da ga silno glava boli in je skoro gotovo v takem položaju izvršil samouomor. Mosetig je bil star 61 let in rodom iz Trsta.

POTRES. Inomost, 26. aprila. Ob 6. uri zjutraj so čutili v tukajšnji okolici valovit potres, ki je trajal 10 sekund.

NEZGODA V PRAGI. Praga, 26. aprila. Neka zastava, razobešena ob priliki slavnosti cesarskega obiska je, gnana od vetra, prevrnila veliko dekorativno posodo, ki je padla na glavo 15letnemu dečku in ga ubila.

BOJ MED SRBSKO IN BOLGARSKO ČETO V MAKEDONIJI. (Od našega srbskega dopisnika.) Belgrad, 26. aprila. Srbska četovodja Trbič in Babunski sta v vasi Nikodim napadla bolgarsko četo. Ubita sta dva Bolgara in četovodjo Mirčeta. Srb Sokolović je v vasi Trojac ubil v boju bolgarskega vojvodo Ačeva in 5 Bolgarov. Boj je trajal cel dan. Prišel je turški vojaški oddelek, ki je Srbe in Bolgare obkolil. Bolgari so se udali, Srbi pa so udrli skozi turški kordon in se umaknili.

AERENTHAL V BEROLIN. Berolin, 26. aprila. Avstrijski minister za zunanje zadeve, baron Aerenthal dospe v Berolin prihodnji torek zvečer in bo drugi dan od cesarja sprejet v avdijenci.

SREDNJEMORSKA ZVEZA IN AVSTRIJA. Berolin, 26. aprila. Generalmajor Keim izvaja v berolinskem »Tagu«, da je srednjemorska zveza med Angleško, Italijo, Francosko in Špansko veliko bolj nevarna Avstriji kot pa Nemčiji. Zato namerava tudi Avstrija svojo mornarico skoro podvojiti. — Nasprotno pa iz Londona danes dementirajo vest o kaki srednjemorski zvezi.

MINISTRSKA KRIZA NA FRANCOSEM? Pariz, 26. aprila. Ker je socialistično-radikalna večina francoskega parlamenta pozvala Clemenceaua, naj ustavi disciplinarno preiskavo protj uradnikom, ki so združeni v delavskem sindikatu, in se Clemenceau noče udati, preti ministrska kriza.

VSTAJA V YEMENU. Carigrad, 26. aprila. Yemenski vstasi so porazili turško vojsko.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebe	Padačina v 24 urah v mm
25	9. zveč.	33.3	13.5	sl. jug	obl.	
26	7. zjut.	34'0	9'0	sl. vzh.	"	0.0
26	2. pop.	732.7	13.1	sr. sever	"	

Srednja včerašnja temp. — 14.2°, norm. — 11.3°

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana - - - Starl trg šte. 10

Prilporoča svojo trgovino s klobuki in čevlji

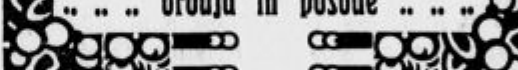

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

Zahvala.
Vzajemno podporno društvo v Ljubljani je darovalo 400 kron Vincencijevi družbi tu. Tem potom stotero zahvalo izreka
961 1-1
Ivan Rozman, predsednik.

Preklie.
Podpisana prekliečeva vse lažnjive besede, ki sva jih po mnogih gostilnah govorila o Alojziju Zajcu, vinotrcu v Sp. Šiški.
Alojzij in Katarina Kunej, mesar v Ljubljani.
954 1-1

Hiša
za trgovino, gostilno, zalogo piva in pekarno, vse prav dobro idoče, v neki večji fari blizu železnice se ceno proda. Pojasnila daje upravništvo tega lista. 841 6-6

IVAN KREGAR
pasar in izdelovatelj cerkvenega
" .. orodja in posode .. "

se priporoča velečast. cerkvenim predstojništvom v obilna naročila ter si usoja naznaniti, da se nahaja njegova
delavnica
odslej na
Elizabetni cesti
blizu samostana oo. Jezuitov in nasproti Jožefinuma. 5/5 3

Št. 886.

Odda se za avgustov termin več stanovanj
v **Streliških ulicah 20** v bližini novega gimnazij. poslopja, obstoječih iz dveh oziroma treh sob in pritliklin. — Poizve se istotam. 955 2-1

V jugozapadni Istri, na prijaznem griču z razgledom na morje, v sredi lepih vinogradov, potrebuje bolehlj župnik 956 8-1

subsidijarja
za prav lahko službo, katero zmoro tudi duhovnik v pokou
Dohodki so prav dobri in stalni.
Prijaznih prigrasov prosi na upravništvo »Slovenca«, kjer povedo natančne pog je.

Na Trebelnem pri Mokronogu je oddati služba

občinskega tajnika in organista.
Stalne plače 52 kron na mesec. Službo je nastopiti prej ko mogoče. 953 1-1

Na prodaj je 941 3-2

hiša na Ježici šte. 56
ob veliki cesti, pripravna za vsako obrt. — Več se poizve istotam.

Ugodno in oeno se proda lepa enonadstropna hiša,
obstoječa iz 14 prostorov, vrtom, hlevom in vodnjakom, 8 let davka prosta, pri veliki cesti, v bližini Bleda. Na vplačilo K 6000, ostalo ostane lahko vknjiženo. — Več se izve pri lastniku **Anton Por-u, Rečica 15, p. Bled.** 784 20-14

952 1-1

Razpis.

V svrhu dobivte škic za projektirano poslopje meščanske šole v Postojni razpisuje c. kr. okrajni šolski svet s tem dve nagradi:

I. nagrada: 450 kron,
II. nagrada: 250 kron.

Obrok za vlaganje škic se določa

do 15. junija 1907.

Kot sodniki glede razpisanih nagrad so določeni sledeči gospodje: I. Böltz, c. kr. stavbni svetnik; I. Klinar, deželni stavbni svetnik; J. Jaksche, c. kr. inženjer; I. Duffe, stavbni svetnik, in J. Brinar, ravnatelj meščanske šole.

Dotični pogoji, stavbni program z načrtom lege itd. se morejo vdobiti pri c. kr. šolskem svetu.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni,
dne 17. aprila 1907.

Podružnice:
Praga z menjalnici: Graben 25, Mala stran, Most, ulica 17, Baden, Uelka Liza, Čokha Kamalica, Moravski Zemburg, Hölting, Novi Jičla, Pilsen, Svitava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:
I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vogel Rennweg), III. Löwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 50, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 13, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 150-45

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.
Ako kapital K 18.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje
izrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.

**Podružnica
i v Spljetu. i**

**Delniška glavnica:
i i K 2.000.000. i i**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

ponuja vsakovrstne srečke po dnevnem kurzu proti poljubnim mesečnim odplačilom, dovoljuje predjeme na srečke in druge vrednostne papirje.

Zamenjava valute in novce po dnevnem kurzu, diskontuje kulantno devize v laških lirah.

Vloge na knjižice in v tekočem računu obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po **4 1/2%** Rentni davek plača banka sama.

**Podružnica
i v Celovcu. i**

**Rezervni fond:
i i i K 200.000. i i i**

Proda se posestvo na Glincah pri Ljubljani

radi boleznj pod jako ugodnimi pogoji. V hiši je že nad 50 let obstoječa **gostilna z velikim senčnatim vrtom** in z vrtom za sočivje. — Zraven je velika vinska klet, pripravna za kakega vinskega trgovca in veliko skladišče, pripravno za vsako trgovino. — Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

932 b

Pridnega in vestnega konjskega hlapca

sprejme pod ugodnimi pogoji **parna
mlekarna v Medvodah.** 947 3-2

Koncesija za gostilniško obrt se takoj odda.

Več o tem: **Vegove ulice 6, I. nadstr.**

G. PICCOLI
**Salmijakove
pastile**
olajšujejo
kašelj.
razkrajajo
sliz.

1 škatlja 20 vinarjev, 11 škatelj 2 kroni.
Naročila izvršuje najtočnejše lekar **PICCOLI,**
Ljubljana, Dunajska cesta.

826 3-3 **Naznanilo in priporočilo.**
Slavnemu občinstvu se uljudno priporoča, lansko leto ustanovljena in z bogato zalogo preskrbljena
tovarna pečij in glinastih izdelkov.
Sprejema tudi vsa, v to stroko spadajoča dela po zmernih cenah.
Franz Rozina & Komp., tovarna pečij in glinastih izdelkov Glince p. Ljubljani.

**radi prevelike
zaloge blaga**
**obleke in
površniki za
gospode in
dečke**
**jopice za
dame in dek-
le, paletoti,
krila i kostume**
**kakor tudi
klobuki in
slamniki**

v angleškem skladišču oblek
O. Bernatovič, Ljubljana Mestni trg 5,
913 12-5

Lep lokal

sredi trga v **Tržiču** št. 95, na najlepšem prostoru, poraben za kako trgovino, se odda s I. majnikom. — Istotam je tudi **lepo stanovanje** v I. nadstropju. — Več se izve pri **I. Deu v Tržiču** (Gorenjsko). 887 6-4

Ugodna ponudba.

Vsled silnega pomanjkanja prostorov smo prisiljeni razširiti še to leto svojo prodajalno. Da si pa kolikor mogoče olajšamo dvakratno selitev, smo se odločili oddajati spodaj navedene knjige za nekaj časa po **zdatno nižani ceni**. Te cene pa veljajo samo do selitve, t. j. do 30. aprila tekočega leta. Po preteku tega termina je vsaka nižana cena popolnoma izključena, ker bodo novi lokali ustrezali vtoliko našim potrebam, da nam v svrhu pridobitve prostora ne bo več treba oddajati knjig v zgubo.

Nevesta Kristusova ali podučna in molitvena knjiga za pobožne krščanske device. Poslovenil B. Bartol. Šesti natis 1894. Rdeča obreza (mesto K 248) samo K 2-—, zlata obreza (mesto K 340) samo K 260, s poštnino 20 vin. več; rjavo usnje, okovane platnice (mesto K 5-—) samo K 3-—. Izvrsten molitvenik s potrebnimi poduki.

Pot v nebesa ali življenje udov tretjega reda sv. Franciška Serafskega, ki med svetom živijo. Spisal O. Nikolaj Meznarič. Peti pomnoženi natis 1899. Rdeča obreza (mesto K 180) samo K 130, s poštnino 20 vin. več. To je celoten molitvenik, ki pa obsega poleg tega tudi vsa potrebna navodila itd. za tretjerednike, katerim ga zelo priporočamo.

Sv. Franciška Saleškega Filoteja ali navod k bogoljubnemu življenju. Po izvirniku poslovenil Anton Kržič. Rdeča obreza (mesto K 180) samo K 150, s poštnino 20 v. več. Zlata knjiga, ki kaže za vse med svetom živeče stanove, visoke in nizke, najlažje in najzanesljivejšo pot skozi tostransko življenje v srečno posmrtnost; knjiga ni stroga, temveč upliva samo blažilno in tolažilno ter je še danes najboljša svoje vrste.

Rafael ali nauki in molitve za odraslo mladino. Spisal Jozef Kerčon, duh. svetovalec. Drugi natis 1895. Rdeča obreza (mesto K 160) samo K 1-—, s poštnino 10 v. več.

Kruh Nebeški ali navod pobožno moliti in čistiti presveto Rešnje Telo, s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami. Na svetlo dal Janez Zupancič, župnik. Četrti natis 1890. Sgrin-usnje, okovano z zlato obrezo (mesto K 360) samo K 2-—, s poštnino 20 vin. več.

Trojna božja pot s svetimi stopnicami na Kranjskem. Uredil Anton Zlogar. Broširano (mesto 60 vin.) samo 30 vin., ve-

zno (mesto K 120) samo 50 vin., s poštnino 5 vin. več.

Kmetom v pomoč. Narodno-gospodarska razprava. Spisal Ivan Belec, župnik, 1885. Broširano (mesto K —40) samo K —20, s poštnino 5 vin. več.

Psalmi. Preložil Ivan Vesel 1892. Broširano (mesto K 2-—) samo K 150, s poštnino 20 vin. več.

Zgodovina cerkijanske fare. Spisal Ivan Lavrenčič. Založil Anton Golobič, 1890. Broširano (mesto K 160) samo K —90, s poštnino 20 vin. več.

Biserne iz belokranjskega narodnega zaklada nabral Ivan Šašel, 1906. Broširano (mesto K 2-—) samo K 150, s poštnino 20 vin. več.

Vojška na daljnem Vzhodu. Uredil dr. Evgen Lampe, 1906. Broširano (mesto K 480) samo K 380, vezano (mesto K 6-—) samo K 490, s poštnino 30 vin. več.

Za duhovniško porabo:

Zbirka lepih zgledov. Duhovnikom v porabo v cerkvi in v šoli zbrala Anton Kržič in Alojzij Stroj. I. in II. zvezek. Broširan (mesto po K 6-—) samo po K 3-—, vezan (mesto po K 750) samo po K 450. II. zvezek konča v alfabetu z besedo „Ljubosumnost“.

Duhovski poslovnik. Sestavil Martin Poč, župnik, 1900. Broširano (mesto K 4-—) samo K 280, vezano (mesto K 520) samo K 390, s poštnino 30 vin. več.

Katoliško zakonsko pravo z ozrom na državne avstrijske pravice. Spisal Fran Kosec, župnik, 1894. Broširano (mesto K 2-—) samo K 1-—, vezano (mesto K 320) samo K 220, s poštnino 30 v. več.

Razlaga velikega katekizma ali krščanskega nauka. Za cerkev sestavil Anton Vetrnik, župnik. Štiri zvezki broširani (mesto K 9-—) samo K 690, vezani (mesto K 1220) samo K 980.

Jezusovo trpljenje in sedanji čas. Spisal in govoril dr. R. Neuschl. Poslovenil F. Hiersche. Broširano (mesto K 120) samo 80 vin., s poštnino 10 vin. več.

Duhovni Pastir (za pridigarje). S sodelovanjem več duhovnikov urejuje Alojzij Stroj, preje Anton Kržič. Letnik 1887, 1891, 1892, 1893, 1894, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904 (mesto po K 8-—) samo K 4-—, s poštnino 30 vin. več.

Kakor že povedano, velja nižana cena samo do 30. aprila t. l. 509 16

„KATOLIŠKA BUKVARNA“ v Ljubljani.

Podružnica c. kr. priv.

avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt

(prej banka L. C. Luckmann)

v Ljubljani, Franca Jožefa cesta šte. 9

delniška glavnica in rezervni zakladi kron 183,000.000

se bavi z **bančnimi in menjalnimi operacijami** vsake vrste, kakor: z **nakupovanjem in prodajo** tuzemskih in inozemskih **rent, zastavnih pisem, delnic, srečk, valut in deviz**, preskrbuje in deponuje **ženitovanjske kavcije**, prav tako tudi **službene kavcije in vadije za udeležbo pri ponudbah**, prejmlje v **hranitev in varstvo vrednostne papirje** ter oskrbuje njih **upravo in revizijo pri izžrebanjih**, **zavaruje srečke** proti kurznj izgubi, **izplačuje kupone in izžrebane vrednostne papirje** pri svoji blagajni, in dovoljuje **predjeme na vrednostne papirje** in sprejema **borzna naročila za tuzemske in inozemske borze**,

prejmlje **vloge za obrestovanje** proti vložnim knjižicam na **tekoči račun** in na **giro-konto**, ter dovoljuje imetnikom takih računov, da smejo tudi z **vso svojo imovino** razpolagati **potom čeka à vista**,

izdaja **obrestonosne blagajniške liste**, dovoljuje **kredit na tekoči račun**, **eskomptuje** v tuzemstvu in inozemstvu izplačne **menice** ter jih prejmlje za **inkasovanje**, prepušča **plačilna nakazila**, ter izdaja **kreditna pisma** za vse kraje tuzemstva in inozemstva, daje vestna navodila za **nalaganje vsake glavnice**. 725 15-11